

**Uchwała Nr V/32/03
Rady Powiatu w Łasku
z dnia 19 marca 2003 r.**

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu oraz
Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2003-2006.**

Na podstawie art.12 pkt 9c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym – (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 z 2002 r. Nr 23, poz. 220 Nr 62, poz.558 Nr 113, poz.984, Nr 153 poz.1271, Nr 200, poz.1688 i Nr 214,poz.1806) Rada Powiatu w Łasku uchwała, co następuje.

- § 1. Uchwała się „ Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2003 – 2006” określony w załączniku Nr 1.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Łasku.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Andrzej Banaszczyk
Andrzej Banaszczyk

**Załącznik Nr 1
do uchwały Nr V/32/03
z dnia 19.03.2003 r.
Rady Powiatu w Łasku**

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
BEZROBOCIU
ORAZ
AKTYWIZACJI LOKALNEGO
RYNKU PRACY
na lata 2003-2006**

Powiatowy Urząd Pracy w Łasku

KWIECIEŃ 2002

Wstęp

Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu powstał w oparciu o wytyczne i proponowane kierunki działań zawarte w następujących opracowaniach:

- Narodowa strategia wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich w latach 2000-2006;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego;
- Priorytety działań WUP w Łodzi na rzecz rynku pracy;
- Strategia Rozwoju Powiatu Łaskiego;
- Program "Pierwsza Praca";
- Analiza opisowa sytuacji na rynku pracy powiatu łaskiego.

Program przedstawia kierunki działań, jakie należy podjąć aby sprostać stojącym przed powiatem i samorządem lokalnym wyzwaniom. Wyzwaniem takim jest przede wszystkim konieczność ograniczenia rosnącego bezrobocia. Możliwie pełne zatrudnienie jest nieodłącznym warunkiem wzrostu gospodarczego powiatu i tym samym wzrostu poziomu życia lokalnej społeczności.

Propozycje celów i działań zawarte w Programie są pochodnymi rozwiązań przyjętych w opracowaniach rządowych i wojewódzkich.

Przyjęto, że celem głównym jest osiągnięcie wyższego zaangażowania ludności w procesy pracy. Uznano, że wzrost zatrudnienia jest z jednej strony funkcją poprawy jakości zasobów ludzkich i stosowania zasady równości szans na rynku pracy a z drugiej strony wynikiem rozwoju przedsiębiorczości i zdolności adaptacji przedsiębiorstw i ich pracowników do zmiennych warunków otoczenia.

Program przedstawiony został w postaci kompleksu zadań z uwzględnieniem w każdym zadaniu celu strategicznego i celów operacyjnych.

W przypadku, gdy realizacja działania wymaga nakładów na ekspertyzy lub też dotyczy kosztów ponoszonych w związku ze świadczeniami na rzecz beneficjentów danego typu działania wskazywano potencjalne źródło finansowania (np. Phare, Fundusz Pracy, PFRON itp.).

W zakresie generalnego kierunku działania, jakim jest zwiększanie szans zatrudnienia podejmowane będą działania zmierzające do zwiększenia oferty aktywnych programów rynku pracy. Dotyczy to zwłaszcza młodzieży oraz osób długotrwale bezrobotnych. Nacisk położony jest na wzrost efektywności usług świadczonych przez urząd pracy, a także na wzrost liczby osób uczestniczących w programach aktywizujących - w szkoleniach, stażach zawodowych i wolontariacie.

Istotnym elementem Programu jest gotowość współdziałania PUP przy realizacji zadań związanych z reformą systemu kształcenia zawodowego. Program uwzględnia również współpracę w realizacji koncepcji rozwoju kształcenia ustawicznego, co w efekcie ma dać pracodawcom większe niż dotąd możliwości wpływu na procesy doskonalenia zawodowego pracowników, kandydatów do pracy oraz na efektywność szkoleń.

Wzięto w Programie również pod uwagę kwestię rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, kładą nacisk na działania mające na celu zapewnienie małym firmom pełnego doradztwa gospodarczego, dostępu do kapitału, poręczeń kredytowych, wsparcia w zakresie promocji, co stworzyć ma odpowiedni klimat sprzyjający powstawaniu nowych miejsc pracy.

Nie pominięto też w Programie procesu uspołeczniania zarządzania rynkiem pracy. Preferowane będą porozumienia lokalne na rzecz tworzenia warunków promujących rozwiązania prozatrudnieniowe. Konieczna będzie w tej mierze aktywna współpraca samorządu, pracodawców, przedstawicieli związków zawodowych i coraz liczniejszych wolnotariuszy.

I. Ocena poziomu i struktury bezrobocia – czynniki generujące bezrobocie.

1. ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2002 r. wyniosła 4391 osób, w tym 1980 kobiet. W porównaniu z końcem roku 2001 nastąpił wzrost liczby bezrobotnych o 135 osób, a w przypadku kobiet o 80 osób. Wpływ na zmiany w zbiorowości bezrobotnych, a szczególnie na jej rozmiary ma „napływ” do bezrobocia i „odpływ” z bezrobocia.

„Napływ” do bezrobocia czyli liczba noworejestrujących się w ciągu 2002 r. wyniósł 3377 osób, w tym 1453 kobiety. Wśród noworejestrujących się osoby poprzednio pracujące stanowiły 71,5%. Struktura noworejestrujących się osób z punktu widzenia wielokrotności rejestracji przedstawiała się następująco:

- rejestrowani po raz pierwszy	-	882 osoby
- rejestrowani po raz kolejny	-	2495 osoby

Jak z przytoczonych danych wynika większość 73,9% stanowią osoby rejestrowane po raz drugi i więcej i te właśnie osoby decydują o rozmiarach „napływu” do ewidencji.

„Odpływ” z bezrobocia czyli liczba osób wyłączonych z ewidencji w 2002 r. wyniósł 3242 osoby, w tym 1373 kobiety. Struktura „odpływu” z bezrobocia przedstawia się jak poniżej (w osobach):

	razem:	kobiety:
wyłączeni ogółem	- 3242	1373
w tym:		
a) podjęcia pracy	- 1580	720
w tym:		
- pracy stałej	- 1514	693
- pracy subsydiowanej	- 66	27
b) nie potwierdzona gotowość do pracy	- 1153	355

Wyłączenia z ewidencji spowodowane podjęciami pracy przez bezrobotnych stanowiły 48,7% „odpływu”, przy czym podjęcia pracy stałej stanowią w tej grupie 95,8%. Jak z powyższego wynika dwie grupy zjawisk z zakresu ruchu bezrobotnych mają decydujący wpływ na dynamikę i kierunek zmian w „odpływie” bezrobotnych – podjęcia pracy i nie potwierdzona gotowość do pracy (35,6%).

Przeciętny poziom bezrobocia rejestrowanego w roku 2002 wyniósł dla powiatu 4310 osób.

Stopa bezrobocia przedstawiała się następująco:

	grudzień 2000	grudzień 2001	grudzień 2002
Polska	15,1	17,4	18,1
Województwo łódzkie	16,3	18,1	18,5
Powiat łaski	14,8	16,7	17,2

Kształtowanie się rozmiarów bezrobocia w ciągu 2002 roku, w porównaniu z rokiem 2001, przedstawiało się następująco:

		Miesiące:											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba zarejestrowanych osób na koniec roku:	2001	4031	4069	4101	4003	3915	3885	3952	3883	3882	3914	4086	4256
	2002	4487	4521	4472	4412	4089	4155	4221	4299	4219	4264	4318	4391

Zjawisko bezrobocia w układzie terytorialnym, według jednostek samorządowych, na koniec 2002 roku przedstawiało się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym kobiety	Udział procentowy	
			ogółem	kobiety
m. Łask	1706	818	38,9	41,3
gm. Łask	957	407	21,8	20,6
gm. Buczek	433	196	9,9	9,9
gm. Sędziejowice	486	216	11,1	10,9
gm. Widawa	626	257	14,3	13,0
gm. Wodzierady	183	86	4,0	4,3
Razem	4391	1980	100,0	100,0

W układzie dynamicznym, zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni 2002 r. w poszczególnych gminach ilustruje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Liczba osób zarejestrowanych na koniec kwartału				
	IV 2001	I 2002	II 2002	III 2002	IV 2002
m. Łask	1709	1796	1655	1658	1706
gm. Łask	861	906	870	906	957
gm. Sędziejowice	425	454	413	416	433
gm. Widawa	471	492	462	463	486
gm. Wodzierady	605	630	583	595	626
	185	194	172	181	183
Razem	4256	4472	4155	4219	4391

II. STRUKTURA BEZROBOTNYCH (stan na koniec 2002 r.)

2.1. Osoby długotrwale bezrobotne (tzn. pozostające bez pracy 12 miesięcy i więcej).

2.1.1. Według płci:

- mężczyźni – 1239 osoby tj. 51,4% zarejestrowanych mężczyzn ogółem;
- kobiety – 1091 osób tj. 55,1% zarejestrowanych kobiet ogółem.

Spośród 2330 osób bezrobotnych, zarejestrowanych w końcu 2002 r., które należą do kategorii długotrwale bezrobotnych, 46,8% stanowiły kobiety.

Ogółem ta kategoria bezrobotnych obejmuje 53,1% wszystkich zarejestrowanych na koniec badanego roku.

2.1.2. Według wieku:

Wiek	Mężczyźni	% zarejestrowanych mężczyzn *)	Kobiety	% zarejestrowanych kobiet *)
15-24 lata	256	35,4	258	42,6
25-44 lata	572	52,8	604	59,5
45-59 lat	392	67,1	229	63,8
60 i więcej	19	90,5	-	-

*) w danym przedziale wiekowym

2.1.3. Według wykształcenia:

Poziom wykształcenia	Mężczyźni	% zarejestrowanych mężczyzn *)	Kobiety	% zarejestrowanych kobiet *)
Wyższe	13	26,0	23	23,0
średnie zawodowe	119	36,3	276	49,6
średnie ogólne	33	38,8	92	44,2
zasadnicze	514	49,9	337	57,6
podstawowe	560	61,1	363	68,5

*) w danym przedziale wykształcenia

2.1.4. Według stażu pracy:

Staż pracy	Mężczyźni	% zarejestrowanych mężczyzn *)	Kobiety	% zarejestrowanych kobiet *)
Do 1 roku	295	62,0	311	66,6
1-10 lat	498	56,0	260	48,6
10-20 lat	197	60,1	189	56,3
20-30 lat	113	49,3	67	46,9
30 lat i powyżej	11	50,0	1	33,3
bez stażu	196	42,3	263	53,0

*) w danym przedziale stażu pracy

2.2. Bezrobocie wśród kobiet.

Na koniec roku 2002 liczba bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w PUP w Łasku wyniosła 1980 osób stanowiąc 45,1% ogółu bezrobotnych. Należy podkreślić, że udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wzrastał systematycznie od 1995 roku. Od roku 2001 ulega obniżeniu w stosunku do lat poprzednich.

W poszczególnych grupach wiekowych udział kobiet przedstawia się następująco (w %):

Wiek:	15-17 lat	-
	18-24 lata	45,6
	25-34 lata	50,5
	35-44 lata	45,8
	45-54 lata	40,3
	55-59 lat	17,4

Kobiety stanowią większość w grupie wiekowej 25-34 lata. Stosunkowo najmniej kobiet liczy przedział wiekowy 55-59 lat, stanowią one niewiele ponad 17 % tej grupy bezrobotnych.

Jeśli chodzi o poziom wykształcenia, to w poszczególnych jego rodzajach kobiety stanowią (w %):

Wykształcenie:	- wyższe	66,7
	- średnie zawodowe	62,9
	- średnie ogólne	71,0
	- zasadnicze	36,2
	- podstawowe	36,6

W trzech kategoriach wykształcenia kobiety stanowią większość tj. jeśli chodzi o wykształcenie wyższe, średnie zawodowe i przede wszystkim średnie ogólne.

Oznaczałoby to, że kobiety są w swego rodzaju uprzywilejowanej sytuacji, jako kategoria bezrobotnych lepiej wykształconych, a więc lepiej przygotowanych do życia zawodowego (nie dotyczy to grupy z wykształceniem średnim ogólnym).

Udział kobiet w strukturze bezrobotnych wg stażu pracy (w %):

Staż w latach:	do 1 roku	49,5
	1-5 lat	34,6
	5-10 lat	43,0
	10-20 lat	50,6
	20-30 lat	38,4
	30 i powyżej	10,7
	bez stażu	51,7

Udział kobiet jest przeważający w grupie „bez stażu” – wynosi on blisko 52% oraz w grupie 10-20 lat.

2.3. Bezrobotni zamieszkali na wsi.

W dniu 31 grudnia 2002 roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w powiecie łaskim wyniosła 2685 osób (61,1% ogólnej liczby zarejestrowanych), w tym 1161 kobiet (58,6% ogółu bezrobotnych kobiet). W porównaniu z końcem roku 2001 nastąpił niewielki, 1,3 % wzrost udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej ich populacji. Natomiast liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zwiększyła się o 5,4% przy wzroście bezrobocia ogółem o 3,2%.

Bezrobotni zamieszkali na wsi i ich udział w wybranych strukturach:

a) długotrwale bezrobotni (w %):

- miasto	50,0 ogółem	53,2 kobiety
- wieś	55,0 ogółem	56,4 kobiety

b) według wieku (w %):

Wiek w latach	Miasto		Wieś	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
15-17	-	-	-	-
18-24	25,9	24,8	33,3	34,8
25-34	25,0	27,9	27,6	31,1
35-44	22,6	24,2	20,3	19,6
45-54	23,2	22,0	16,9	13,9
55-59	2,6	1,1	1,8	0,6
60 i powyżej	0,7	-	0,1	-

c) według wykształcenia (w %):

Wykształcenie w latach	Miasto		Wieś	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
wyższe	5,6	7,6	2,1	3,4
średnie zawodowe	24,4	32,3	17,4	25,2
średnie ogólne	8,9	12,2	5,3	9,3
zasadnicze	33,6	24,0	38,8	33,3
podstawowe	27,5	23,9	36,4	28,2

d) według stażu pracy (w %):

Staż pracy w latach	Miasto		Wieś	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Do 1 roku	22,5	22,0	20,9	24,7
1-5 lat	17,8	13,3	23,1	18,2
5-10 lat	10,9	11,6	11,7	10,2
10-20 lat	15,2	17,5	15,1	16,6
20-30 lat	11,4	10,3	6,6	5,1
30 i powyżej	1,0	0,2	0,3	-
bez stażu	21,2	25,1	22,3	25,2

2.4. Absolwenci i bezrobotna młodzież.

2.4.1. Absolwenci:

W ciągu 2002 roku zarejestrowało się 635 absolwentów tj. 18,8% ogółu zarejestrowanych. Liczba rejestrujących się była o ponad 21% wyższa aniżeli w 2001 r.

Struktura rejestrujących się absolwentów wg rodzaju szkół przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego ze szkół:				
		wyższych	policealnych i średnich zawodowych	liceów ogólnokształcących	zasadnicze zawodowe	inne
Ogółem	635	138	250	72	158	17
W tym kobiety:	351	98	136	57	48	12

Wśród rejestrujących się absolwentów kobiety stanowiły 55,3%. Większość absolwentów napłynęła ze szkół policealnych i średnich zawodowych – 39,4%, którzy wraz z grupą absolwentów ze szkół zasadniczych i zawodowych stanowili zdecydowaną większość – 64,3% ogółu rejestrujących się absolwentów. Zmniejszył się udział szkół zawodowych w rejestracjach w porównaniu z rokiem 2001, natomiast struktura przyczyn wyłączeń absolwentów z ewidencji w roku 2002 wyglądała następująco:

wyrejestrowani ogółem	-	625 osób
w tym z powodu:		
- podjęcia pracy	-	157 osoby – o 10 % mniej niż w 2001 r.
w tym w ramach pracy		
subsydiowanej	-	29 osób – o 17 % mniej niż w 2001 r.

Na koniec 2002 roku znajdowało się na ewidencji PUP 265 absolwentów, w tym 143 kobiety. Reprezentowali oni następujące szkoły (w %):

- wyższe	-	19,6
- policealne i średnie zawodowe	-	37,4
- licea ogólnokształcące	-	10,9
- zasadnicze zawodowe	-	26,8
- pozostałe	-	5,3

2.4.2. Bezrobotna młodzież (bez absolwentów).

Bezrobotna młodzież zarejestrowana w PUP wg stanu na 31 grudnia 2002 roku obejmowała grupę 1064 osób, w tym 463 kobiety (43,5%). Spośród tej liczby większość – 73,3% - to mieszkańcy wsi. Nastąpił wzrost udziału bezrobotnej młodzieży na wsi w porównaniu z 2001 r. o 3%.

„Napływ” młodzieży do bezrobocia przedstawiał się następująco:

- a) napływ ogółem 871 – mniejszy o 7% niż w 2001 r.
- b) zarejestrowani po raz pierwszy 162 – mniejszy o 8% niż w 2001 r.
- c) zarejestrowani po raz kolejny 709

„Odpływ” młodzieży z bezrobocia:

- a) odpływ ogółem 890
- b) podjęcia pracy 455 – mniej o około 2% niż w 2001 r.

3. Główne źródła i przyczyny bezrobocia.

Na radykalne pogorszenie się sytuacji na powiatowym rynku pracy wpłynęło wiele czynników. Mają one swoje źródła w malejącym tempie wzrostu gospodarczego w skali kraju, w obniżeniu impulsów rozwojowych w małych i średnich przedsiębiorstwach, potrzebujących zarówno tańszego kredytu, jak i większej elastyczności rynku pracy.

Do wzrostu bezrobocia przyczyniły się ponadto czynniki obiektywne. Podjęta i konieczna w skali kraju restrukturyzacja tradycyjnych sektorów przemysłowych przesunęła na otwarty rynek pracy wiele osób i to z reguły nie dostosowanych do nowoczesnych oczekiwań pracodawców.

Na rynek pracy zaczął także wchodzić drugi wielki powojenny wyż demograficzny. Trzeba też przyznać, że sytuacja na rynku pracy skupiła na sobie rezultaty uboczne wielu reform oraz odzwierciedla słabości polityki społecznej oraz rozwojowej polityki państwa. Źródłem trwałego bezrobocia młodzieży jest niedopasowanie poziomu i struktury kształcenia do potrzeb pracodawców. W większości szkół nadal stosowane są przestarzałe programy kształcenia, występuje zawodowe niedopasowanie struktury szkolnictwa do potrzeb rynku pracy. Prowadzi to do nadprodukcji absolwentów w kierunkach i specjalnościach, na które nie ma zapotrzebowania. Dostęp młodzieży z terenów gmin wiejskich do atrakcyjnych form kształcenia szkolnego i zawodowego jest ograniczony ze względu na koszty związane z dojazdami i zakwaterowaniem w miejscu nauki.

W warunkach nadwyżki podaży siły roboczej kobiety przegrywają konkurencję z mężczyznami. Ze względu na przywileje socjalne odpadają już w pierwszych etapach procesu selekcji, gdyż pracodawcy preferują zatrudnienie bardziej dyspozycyjnych mężczyzn.

Liczne przerwy w aktywności zawodowej utrudniają kobietom ponowne wejście na rynek pracy, zwiększając tym samym ryzyko stania się przez nie bezrobotnymi. Na skutek długiego czasu separacji od pracy zawodowej, prowadzącego do częściowej dekwalfikacji, kobiety stają się strukturalnie niedopasowane do popytu na pracę.

Podstawowe przyczyny bezrobocia na terenach wiejskich to m.in.:

- rozproszenie terytorialne i niewielka gęstość zaludnienia, co oznacza w kategoriach ekonomicznych niewystarczającą ilość i zbyt małe skupienie potencjalnych producentów i konsumentów. Obniża to poziom gotowości do inwestowania przez kogokolwiek na terenie wiejskim w porównaniu z inwestowaniem na terenach miast, gdzie koszty przedsięwzięć są niższe. W konsekwencji następuje upośledzenie terenów wiejskich w stosunku do miast w zakresie powstawania nowych miejsc pracy;
- brak odpowiedniej infrastruktury, przy zmiennych trudnościach komunikacyjnych, jest istotnym elementem pozostawania ludności wiejskiej poza obszarem zainteresowania potencjalnych pracodawców;
- ludność wiejska generalnie rzecz biorąc, wykazuje gorszy poziom przygotowania zawodowego, mniejsze kompetencje językowe, społeczne i cywilizacyjne, co również znacząco obniża wolę korzystania z tak ukształtowanych kandydatów do pracy.

4. Analiza barier utrudniających rozwój zatrudnienia:

- a) bariera koncepcyjna - brak jednolitej, wspólnej dla wszystkich instytucji w powiecie koncepcji przeciwdziałania bezrobociu,
- b) bariera organizacyjna - brak bieżącej i systematycznej współpracy pomiędzy instytucjami, które mogłyby wspomóc ograniczenie bezrobocia a władzami lokalnymi (do współpracy dochodzi incydentalnie);
- c) bariera finansowa:
 - * brak środków finansowych przeznaczonych na konkretne przedsięwzięcia:
 - bardzo skromne środki w budżecie samorządów przeznaczone na przeciwdziałania bezrobociu,
 - brak funduszy na organizowanie robót publicznych i inwestycji wiejskich,
 - brak funduszy na uzbrojenie terenu co pozwoliłoby na stworzenie warunków dla rozwoju MŚP,
 - brak funduszy na rozwój infrastruktury komunalnej.
 - * brak wsparcia finansowego na podejmowanie działalności gospodarczej (tworzenie małej przedsiębiorczości):
 - brak tanich kredytów,
 - problemy w zakresie zabezpieczenia pożyczek i kredytów dla osób bezrobotnych deklarujących podjęcie działalności gospodarczej.
 - * brak łatwo dostępnych środków finansowych:
 - brak dostępności do kredytów bankowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej w związku z niemożnością właściwego ich zabezpieczenia,
 - brak preferencji i ulg finansowych dla nowych niewielkich (rodzinnych) podmiotów gospodarczych.
- d) bariera aktywności:
 - brak aktywności większości bezrobotnych w poszukiwaniu pracy,
 - znaczna grupa bezrobotnych nie zainteresowanych podjęciem pracy
 - szczególnie niskopłatnej,
 - ograniczone zainteresowanie bezrobotnych możliwościami przyuczenia lub przekwalifikowania.

e) bariery prawne:

- brak uregulowań prawnych stwarzających trwałe mechanizmy umożliwiające tworzenie nowych miejsc pracy,
- niedostateczne uregulowanie mechanizmów zatrudnienia młodzieży,
- przepisy prawne ograniczające możliwość organizowania na większą skalę robót publicznych i innych temu podobnych działań.

f) zbyt mała liczba ofert pracy w stosunku do liczby bezrobotnych,

g) bariera edukacyjna i wykształcenia:

- kształcenie zawodowe nie zawsze jest podporządkowane potrzebom rynku pracy,
- przestarzały model kształcenia, dominuje wykształcenie techniczne z ukierunkowaniem na przemysł ciężki i metalowy lub w zawodach rolniczych,
- niski poziom wykształcenia poważnej części zarejestrowanych bezrobotnych.

h) bariera psychologiczna i osobowości:

- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- patologie społeczne,

i) bariera inwestowania:

- niski poziom inwestycji na terenie powiatu (powstaje niewielka liczba nowych miejsc pracy),
- brak znaczących inwestorów, lokalizujących swoje przedsięwzięcia na terenie powiatu,
- zastój w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym

5. Tendencje rozwojowe bezrobocia - zagrożenia.

Biorąc pod uwagę czynniki demograficzne oraz ekonomiczne poziom i struktura bezrobotnych nie ulegnie w najbliższym czasie pozytywnym zmianom.

Generalnie biorąc występują następujące negatywne zjawiska:

- utrwalanie się i powolne zwiększanie liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (szczególnie dotyczy to kobiet, których udział w tej grupie bezrobotnych jest przeważający);
- duża liczebność osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach oraz osób, z krótkim stażem zawodowym lub bez stażu, którymi nie są zainteresowani potencjalni pracodawcy;
- występowanie ukrytego bezrobocia na terenach wiejskich, nie pojawianie się tych osób na ewidencji bezrobotnych związane jest z podejmowaniem przez nich pracy nieformalnej, dorywczej, sezonowej;
- utrzymujący się duży udział młodzieży szczególnie z terenów wiejskich wśród bezrobotnych ogółem, przy czym szczególnie trudna jest sytuacja absolwentów nie mogących podjąć pierwszej pracy zawodowej;
- rosnąca stopa bezrobocia: grudzień 2000r. - 14,8; grudzień 2001r. - 16,7;
- ograniczone możliwości realizacji aktywizujących zawodowo bezrobotnych programów rynku pracy z uwagi na stosunkowo niewielkie środki finansowe FP przewidywane na ten cel: większość środków FP przeznaczona jest na świadczenia osłonowe.

II. Główne cele przeciwdziałania bezrobociu i ograniczania jego skutków.

1. Zwiększenie szans zatrudnienia – rozwój zasobów ludzkich.

Zadanie 1 - Ograniczenie bezrobocia wśród absolwentów.

Cel strategiczny - Zwiększenie zatrudnienia bezrobotnych absolwentów poprzez umożliwienie każdemu nowo rejestrującemu się absolwentowi skorzystania z oferty pracy lub odpowiedniego programu aktywizacji zawodowej przed upływem 6 miesięcy od daty rejestracji.

Cele operacyjne:

- pobudzenie aktywności zawodowej absolwentów do samodzielnego poszukiwania pracy w ramach Indywidualnego Planu Działania,
- zwiększenie ilości pozyskiwanych ofert pracy niesubsydiowanej dla absolwentów będących w ewidencji PUP,
- aktywizacja zawodowa w ramach subsydiowanych programów rynku pracy,
- organizacja miejsc pracy dla absolwentów,
- organizacja staży dla absolwentów,
- prace interwencyjne, programy specjalne, prace społecznie-użyteczne, itd.
- wykorzystanie możliwości wykonywania pracy wolontariusza w administracji publicznej jako szansy na zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych oraz sprawdzenia własnych umiejętności.

Zadanie 2 - Zwiększenie szans na powrót do zatrudnienia.

Cel strategiczny - zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i więcej oraz bezrobotnych bez kwalifikacji lub z kwalifikacjami niewystarczającymi by mogły te osoby zaistnieć na rynku pracy.

Cele operacyjne:

Przywrócenie do zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych poprzez:

- wsparcie w postaci indywidualnych porad zawodowych mających na celu rozbudzenie aktywności zawodowej bezrobotnych ułatwiających im ponowne wejście do zatrudnienia,
- uruchomienie programów rynku pracy prowadzące po ich zakończeniu do pozostania w zatrudnieniu co najmniej 50% skierowanych do tych programów osób: dotyczy to programów:
 - prace interwencyjne,
 - programy specjalne,
 - roboty publiczne:
- organizacja szkoleń mająca na celu przygotowanie osób bezrobotnych do nabycia nowych kwalifikacji zawodowych lub poszerzenia już posiadanych co zwiększyć ma ich atrakcyjność zawodową na rynku pracy.

Zadanie 3 - Promowanie i inicjowanie samozatrudnienia.

Cel strategiczny -zwiększająca się liczba osób bezrobotnych (w tym absolwentów), podejmująca działalność gospodarczą w oparciu o środki z FP lub z innych źródeł finansowania małej i średniej przedsiębiorczości.

Cele operacyjne:

- gromadzenie i upowszechnianie informacji o możliwości prowadzenia różnego rodzaju działalności gospodarczej, a szczególnie promocja przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
- promowanie i prowadzenie szkoleń w dziedzinie marketingu, budowania budżetu przedsięwzięcia, finansów, zarządzania przedsiębiorstwem;
- dofinansowanie kredytów dla osób bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy.

Zadanie 4 - Systematyczne zwiększanie usług w zakresie pośrednictwa pracy.

Cel strategiczny - stałe dążenie do podnoszenia jakości usług, zwiększanie atrakcyjności usług i stałe dostosowywanie ich do zróżnicowanych potrzeb klientów, podporządkowanie wszystkich działań aktualnym i przyszłym potrzebom klientów.

Cele operacyjne:

- zwiększenie liczby pozyskiwanych ofert pracy nierafundowanej (przy zastosowaniu różnych metod i środków, stosowanych w marketingu),
- dążenie do maksymalnego obniżenia liczby ofert niezrealizowanych,
- stałe poszerzanie kręgu współpracy z pracodawcami z powiatu łaskiego i z powiatów sąsiednich,
- promowanie wszystkich usług i programów PUP, a szczególnie dot. pośrednictwa pracy,
- segmentacja rynku pracy, czyli identyfikowanie grup potencjalnych odbiorców usług urzędu wg ich specyficznych potrzeb.

Zadanie 5 - Wspieranie działań zmierzających do powiązania edukacji z rynkiem pracy.

Cel strategiczny - wzmocnienie udziału partnerów społecznych w kształtowaniu systemu edukacji pod kątem potrzeb rynku pracy.

Cele operacyjne:

- powołanie w skład rady oświatowej przedstawicieli pracodawców i samorządu gospodarczego,
- dialog z pracodawcami na forum Powiatowej Rady Zatrudnienia, którego efektem mogą być wnioski i opinie w sprawach dotyczących kierunków kształcenia i szkolenia zawodowego, (opracowanie projektu zasad dokonywania przez Powiatową Radę Zatrudnienia oceny realizacji przez samorząd terytorialny kształcenia i szkolenia zawodowego na potrzeby rynku pracy pod kątem poprawy jakości usług systemu edukacji),
- opracowanie i upowszechnianie zasad przeprowadzania ocen kierunków kształcenia pod kątem potrzeb powiatowego rynku pracy stanowiących integralną część lokalnej polityki oświatowej,
- udział w konsultacjach społecznych na temat modelu kształcenia ustawicznego umożliwiającego podjęcie przez bezrobotnych kształcenia ogólnego lub zawodowego na każdym etapie życia,
- współdziałanie w przedsięwzięciach zmierzających do zwiększenia dostępności do szkoleń różnych grup społeczno-zawodowych funkcjonujących na rynku pracy.

Zadanie 6 - Wzmocnienie udziału partnerów społecznych, pracodawców i ich organizacji w rozwiązywaniu problemów związanych z bezrobociem.

Cel strategiczny - uspołecznienie procesu rozwiązywania problemów bezrobocia na terenie powiatu.

Cele operacyjne:

- współdziałanie przy opracowywaniu zasad wspierających aktywność organizacji partnerskich w dziedzinie walki z bezrobociem,
- promocja partnerstwa na rzecz zatrudnienia na szczeblu lokalnym.

Zadanie 7 - Aktywne wspieranie procesu integracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Cel strategiczny - zwiększenie szans zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

- wprowadzanie preferencji w systemie zdobywania i podwyższania kwalifikacji przez osoby niepełnosprawne,
- aktywizacja osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich w ramach programów PFRON,
- tworzenie przy udziale środków PFRON stanowisk pracy dla osób najciężiej poszkodowanych,
- współdziałanie przy realizacji badań i opracowywaniu analiz warunków pracy i kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz zaniechania praktyk dyskryminacyjnych w trakcie rekrutacji do pracy.

2. Działania wspomagające rozwój przedsiębiorczości

Zadanie: Udzielanie pomocy przyszłym i obecnym przedsiębiorcom w zakresie doradztwa gospodarczego

Cel strategiczny: zwiększenie konkurencyjności sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Cele operacyjne:

- budowa sieci konsultacyjno-doradczej dla przedsiębiorców,
- upowszechnianie informacji o możliwościach wykorzystywania środków pomocowych do podnoszenia kwalifikacji pracowników i właścicieli MŚP,
- analiza możliwości wprowadzenia tzw. systemu rotacji pracy,
- ułatwienie MŚP dostępu do wewnętrznych źródeł finansowania,
- współpraca przy rozbudowie systemu poręczeń kredytowych dla sektora MŚP.

3. Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Zadanie: Efektywne wspieranie aktywizacji zawodowej kobiet.

Cel strategiczny: wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Cele operacyjne:

- zwiększenie udziału kobiet w aktywnych programach rynku pracy,
- opracowanie koncepcji szkoleń kompensacyjnych i analiza zapotrzebowania na te szkolenia,
- opracowanie koncepcji rozwoju infrastruktury opieki nad dziećmi kobiet uczestniczących w aktywnych programach rynku pracy.

III. Finansowanie i nakłady - harmonogram działań (zał. 1 i 2)

Finansowanie programu będzie odbywać się z następujących źródeł:

1. Funduszu Pracy - w ramach przyznanego w poszczególnych latach limitu oraz podpisanych kontaktów wojewódzkich.
2. Fundusze pomocowe - w ramach programów wojewódzkich.
3. Fundusz Przedsiębiorczości - w ramach współpracy z Fundacją Rozwoju Gminy Żelów i Funduszu Przedsiębiorczości w Poddębicach.
4. Środki finansowe zarządzane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.
5. Budżety samorządów.

IV. Podsumowanie

Kierunki działań na rzecz stymulowania powiatowego rynku pracy i ograniczania rozmiarów bezrobocia zawarte w Programie z założenia stanowią podstawę sporządzania rocznych powiatowych planów działania na rzecz zatrudnienia, zawierających konkretne zadania do wykonania.

Roczne plany działania w poważnej części oparte są na możliwościach finansowych wyznaczonych przez przyznawany corocznie limit środków FP na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Środki te z reguły są dalece nie wystarczające do potrzeb i przekreślają możliwość kreowania aktywnej polityki na rynku pracy. Szacunki finansowe dotyczące Funduszu Pracy w kontekście aktywnej polityki rynku pracy roku 2002 wyglądają dramatycznie z uwagi na stosunkowo duże obciążenie związane z zobowiązaniami roku poprzedniego jak również zwiększającą się liczbą wypłacanych zasiłków zarówno dla przybywających bezrobotnych jak i osób w wieku przedemerytalnym. Utrzymywanie się tej tendencji stanowi istotne zagrożenie dla realizacji zawartych w Programie zadań.

W świetle niedoszacowania środków Funduszu Pracy nie bez znaczenia staje się potrzeba włączenia się powiatu w sferę polityki regionalnej pozwalającej na łączenie i wykorzystywanie wszystkich źródeł finansowania w kierunku osiągnięcia zakładanych celów.

Opracowali: Ewa Dobrynin
Mieczysław Koczur

Tendencje w rozwoju rynku pracy na terenie Powiatu Łask

Zmiany w zasobach bezrobocia (w granicach administracyjnych 1999r.)
w latach 1993 – 2002

miasto / gmina	Stan na koniec roku											
	1993		1995		1997		1999		2001		2002	
	Og.	K	Og.	K	Og.	K	Og.	K	Og.	K	Og.	K
m. Łask	1615	686	1707	752	996	505	1405	697	1709	1809	1706	818
gm. Łask	712	252	746	279	444	192	601	262	861	378	957	407
gm. Buczek	411	172	420	148	252	106	360	159	425	182	433	196
gm. Sędziejowice	516	172	480	166	324	135	389	172	471	192	486	216
gm. Widawa	427	175	588	241	418	196	563	263	605	249	626	257
gm. Wodzierady	127	55	150	63	93	43	123	60	185	90	183	86
Razem	3808	1512	4091	1649	2527	1177	3441	1613	4256	1900	4391	1980
Zmiana w stosunku do roku 1993 w %	-	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
			7,4	9,1	33,6	22,2	9,7	6,7	11,8	25,7	15,3	31,0

II. Harmonogram działań wspomagających rozwój przedsiębiorczości i wyrównania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Lp.	Zadania	Termin realizacji	Koszty realizacji	Liczba uczestników	Odpowiedzialny za realizację	Źródło
1.	Udziałanie pomocy przyszłym i obecnym przedsiębiorcom w zakresie doradztwa gospodarczego.	Działanie ciągłe do 2006 r.		100-200*)	Samorząd terytorialny	Finansowanie: Budżety samorządów + fundusze pomocowe
2.	Efektywne wspieranie aktywizacji zawodowej kobiet	Działanie ciągłe do 2006 r.	-	-	PUP	programy szkoleń kompensacyjnych i koncepcja rozwoju infrastruktury opieki nad dziećmi kobiet aktywizowanych zawodowo
3.		Działanie ciągłe do 2006 r.	1,5 mln zł	minimum 35% udziału kobiet w programach	PUP	zadanie jest rozpisane w działaniach poszczególnych zadań części dot. zwiększenia szans zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich

*) dotyczy sieci konsultacyjno-doradczej

I. Harmonogram t... - zwiększenie szans zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich

Lp.	Zadanie	Działania ciągłe do 2006 r.	Koszty (tys. zł)	3800	PUP
1	Ograniczanie bezrobocia wśród absolwentów w tym: - Indywidualny Plan Działania, - oferty pracy dla absolwentów (zatrudnienie niesubsydowane), - refundowane zatrudnienie absolwentów, - staże absolwentckie, - prace interwencyjne, - wolontariat, - poradnictwo zawodowe, - programy specjalne, - prace społ.-uzyteczne	Działania ciągłe do 2006 r.	2,2 mln zł - - 670 tys. zł 940 tys. zł 112 tys. zł - - 324 tys. zł 73 tys. zł	450 osób 140 osób 180 osób 180 osób 45 osób 90 osób 2700 osób 10 osób 25 osób	PUP
2	Zwiększenie szans na powrót do zatrudnienia w tym: - poradnictwo zawodowe, - szkolenia i przekwalifikowania, - prace interwencyjne, - programy specjalne, - roboty publiczne.	Działania ciągłe do 2006 r.	2,1 mln zł - 210 tys. zł 350 tys. zł 1300 tys. zł 200 tys. zł	930 550 osób 930 osób 140 osób 40 osób 40 osób	PUP
3	Promowanie i inicjowanie samozatrudnienia w tym: - informacja i doradztwo gospodarcze, - szkolenia w zakresie biznesu, - dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych, - pożyczki spoza FP.	Działania ciągłe do 2006 r.	150 tys. zł - 70 tys. zł 72 tys. zł 1,0 mln zł	75 - 45 osób 30 osób 40 osób	PUP
4	Systematyczne zwiększanie usług w zakresie pośrednictwa pracy	Działania ciągłe do 2006 r.	-	minimum 2000 ofert pracy	PUP
5	Wspieranie działań zmierzających do powiązania edukacji z rynkiem pracy.	Działania ciągłe do 2006 r.	-	-	samorząd terytorialny PUP
6	Wzmocnienie udziału partnerów społecznych, pracodawców i ich organizacji w rozwiązywaniu problemów związanych z bezrobociem.	Działania ciągłe do 2006 r.	-	500	samorząd terytorialny PUP Ewentualne środki pomocowe, podana liczba dotyczy współpracujących z PUP przedsiębiorców
7	Aktywne wspieranie procesu integracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.	Działania ciągłe do 2006 r.	W ramach limitu PFRON	10% niepełnospr. na ewidencji PUP	PCPR PUP

*) łączne koszty realizacji poszczególnych elementów zadania do 2006 r.

**) łączna liczba uczestników przedsięwzięć w ramach zadania docelowo do roku 2006